

Η οικονομική κρίση και η διακυβέρνηση της παγκοσμιοποίησης

ΤΟ ΑΠΟΛΥΤΟ «laissez faire» στις εθνικές οικονομίες δεν εφαρμόστηκε ποτέ. Οι εθνικές αγορές παντού και πάντα, λίγο έως πολύ, λειτουργούν στο πλαίσιο θεσμοθετημένων κανόνων και ρυθμίσεων. Όμως ό,τι δεν ισχύει στο εθνικό επίπεδο, ισχύει στο παγκόσμιο. Στην οικονομία της παγκοσμιοποίησης ο φονταμενταλισμός της αγοράς βασιλεύει. Για τους νεοφιλελεύθερους αυτό είναι απολύτως αποδοτικό. Οι κρίσεις, η αστάθεια των αγορών, οι απότομες εισροές ή εκροές κεφαλαίων, όλα αυτά είναι προσωρινά φαινόμενα. Η παγκόσμια αγορά, υποτίθεται, διαθέτει εγγενείς μηχανισμούς επίλυσης των προβλημάτων (το αόρατο χέρι) και αυτό που φαντάζει ως ανορθολογική διακύμανση δεν είναι παρά ακούσιες διορθωτικές δράσεις που οδηγούν την αγορά απλώς σε μία νέα αναπροσαρμοσμένη ισορροπία.

ΑΛΛΑ Η ΕΝΤΑΣΗ και η έκταση της σημερινής κρίσης του χρηματοπιστωτικού συστήματος απειλεί πια όλη την οικονομία και αποδεικνύει ότι το στοίχημα της νεοφιλελεύθερης συναίνεσης είναι ένα ανεύθυνο στοίχημα. Είναι φανερό ότι η ρύθμιση των χρηματαγορών αποτελεί την πλέον πιεστική προτεραιότητα για την παγκόσμια οικονομία. Η απορύθμιση δεν είναι συνώνυμο της ελευθερίας. Η ελευθερία εμπορίου σε παγκόσμιο επίπεδο δεν αντίκειται στην ύπαρξη αποτελεσματικών ρυθμίσεων αλλά μάλλον τις προϋποθέτει. Αλλωστε, από τα τρισεκατομμύρια δολάρια που διακινούνται καθημερινά παγκοσμίως μόλις το 5% συνδέεται με εμπορικές συναλλαγές που αφορούν

Όπως αποδεικνύεται σήμερα, οι κεντρικές τράπεζες δεν διαθέτουν επαρκή αποθέματα ώστε να αντιμετωπίσουν τη συλλογική πίεση των κερδοσκόπων, αλλά ούτε και τον συλλογικό πανικό μπορούν να προκαλέσουν οι μεγάλες διακυμάνσεις αυτών των αγορών του «αέρα»

σε υλικά προϊόντα και πραγματικές υπηρεσίες. Το υπόλοιπο 95% συντίθεται από κερδοσκοπικές συναλλαγές όπου οι συναλλασσόμενοι επιδιώκουν την ταχύτερη κερδοφορία μέσω επενδύσεων στις διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών και στις διαφορές των επιτοκίων.

ΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ αυτές παραμορφώνουν τα μηνύματα που μπορούν να δίνουν οι αγορές για τις πραγματικές επενδύσεις και το εμπόριο. Η σκιώδης οικονομία συντρίβει την πραγματική οικονομία. Οι επενδύσεις χαρτοφυλακίου διογκώθηκαν πέραν κάθε ορίου και η επίσης πέραν κάθε ορίου κινητικότητα τους απειλεί τη σταθερότητα των αγορών. Το χρηματοπιστωτικό σύστημα μετατράπηκε σε μηχανισμό τοποθετήσεων υψηλού κινδύνου και προσδοκίες υψηλών κερδών. Όπως αποδεικνύεται σήμερα, οι κεντρικές τράπεζες δεν διαθέτουν επαρκή αποθέματα ώστε να αντιμετωπίσουν τη συλλογική πίεση των κερδοσκόπων, αλλά ούτε και τον συλλογικό πανικό μπορούν να προκαλέσουν οι μεγάλες διακυμάνσεις αυτών των αγορών του «αέρα».

Η ΙΔΙΑ Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ της σημερινής κρίσης καθορίζει τους κύριους στόχους των ρυθμιστικών παρεμβάσεων στην παγκόσμια χρηματαγορά. Είναι ανάγκη να περιοριστεί η ανεξέλεγκτη συναλλαγματική κινητικότητα μέσω του σαφούς διαχωρισμού της βραχυπρόθεσμης κερδοσκοπίας από τις πραγματικές επενδύσεις. Οι τρόποι και οι μέθοδοι των ρυθμιστικών παρεμβάσεων δεν είναι τεχνικά δύσκολο να βρεθούν, εάν υπάρξει η προς τούτο αναγκαία πολιτική βούληση. Παραδείγματος χάριν ο Σόρος από καιρού έχει προτείνει τη διαμόρφωση ενός μηχανισμού σταθεροποίησης των χρηματαγορών μέσω σταθερών ισοτιμιών ανάμεσα στα νομίσματα των παγκόσμιων συναλλαγών (τουλάχιστον ανάμεσα σε δολάριο, ευρώ, γεν). Ακόμη, εδώ και δεκαετίες, ο Τόμπιν πρότεινε να οριστεί ένας φόρος στη διεθνή κίνηση των κεφαλαίων που θα αποθαρρύνει τη χρηματοδοτική κερδοσκοπία χωρίς να περιορίζει τη χρηματοδότηση του εμπορίου και των άμεσων επενδύσεων. Αφού όμως σε κάθε περίπτωση προέχει η πολιτική βούληση, τότε τίθεται επί τάπητος η ανάγκη συγκρότησης των πολιτικών θεσμών που θα μπορούσαν να υλοποιήσουν αυτή τη βούληση. Εν μέσω λοιπόν της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης αναδύεται η ανάγκη για την πολιτική διακυβέρνηση της παγκοσμιοποίησης.

ΓΡΑΦΕΙ

Ο ΓΙΩΡΓΟΣ
ΚΑΡΙΠΙΔΗΣ,
gkaripidis@hotmail.com

► Οι δευσεύσεις που ανέλαβε από τη ΔΕΘ μέχρι σήμερα ο Γ. Παπανδρέου έχουν συμβάλει στις βελτιωμένες επιδόσεις του ΠΑΣΟΚ στις δημοσκοπήσεις. Γίνεται προφανές ότι η Χ. Τρικούπη ποντάρει στο κοινωνικό προφίλ, κάτι όμως που δημιουργεί αντιδράσεις.

ΕΠΙΦΥΛΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΔΟΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΕΚΛΟΓΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ

Ερωτήματα στο ΠΑΣΟΚ για τις παροχές

► Τα επιδόματα για τους φτωχούς είναι αναγκαία αλλά δεν αρκούν, υποστηρίζουν πολλά στελέχη που στρέφουν το βλέμμα στη μεσαία τάξη...

ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΑΝΤΥΠΑ

Δεν χωρά αμφιβολία πως οι δευσεύσεις που ανέλαβε ο Γ. Παπανδρέου από τη ΔΕΘ μέχρι σήμερα έχουν συμβάλει στις βελτιωμένες επιδόσεις της αξιωματικής αντιπολίτευσης στις δημοσκοπήσεις. Μέσα σε 30 ημέρες ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ υποσχέθηκε πως θα επαναφέρει το αφορολόγητο, θα μειώσει τα τιμολόγια των ΔΕΚΟ, θα καταργήσει το Ενιαίο Τέλος Ακινήτων, θα χορηγήσει έκτακτο επίδομα έως 1.200 ευρώ για όσους είναι κάτω του ορίου των 10.500 ευρώ, θα δώσει επίδομα θέρμανσης έως 500 ευρώ, θα αυξήσει την επιστροφή ΦΠΑ στους αγρότες κ.ά.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΦΙΛ

Αν σε αυτά συνυπολογιστούν και οι δευσεύσεις του προγράμματος του 2007 για ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα και κατώτατη σύνταξη περίπου στα 1.000 ευρώ για το ζευγάρι, την αύξηση και τη διεύρυνση του ΕΚΑΣ και η γενναία αύξηση των δαπανών για την Παιδεία και την Υγεία, τότε γίνεται προφανές ότι ο Γ. Παπανδρέου «ποντάρει όλα τα λεφτά» στο κοινωνικό προφίλ. Αλλά, πάντα υπάρχει ένα αλλά. Η πολιτική αυτή δεν περνά χωρίς αντιδράσεις και

γκρίνιες στο εσωτερικό του ΠΑΣΟΚ. Στη συγκεκριμένη συγκυρία, βέβαια, οι διαφωνούντες σιωπούν για να μην κατηγορηθούν ως υπονομευτές.

Το ερώτημα που κυριαρχεί στις τάξεις των στελεχών δεν είναι πού θα βρούμε τα λεφτά, όπως ρωτάει επίμονα η ΝΔ, για να αμφισβητήσει την αξιοπιστία των δευσεύσεων του Γ. Παπανδρέου. Οι επιφυλάξεις στους κόλπους της αξιωματικής αντιπολίτευσης έχουν να κάνουν με το αν αρκεί, πλέον, η επιδοματική προσέγγιση του εκλογικού σώματος και ποιες θα είναι οι επιπτώσεις της παροχολογίας στις λεγόμενες μεσαίες τάξεις, που αποτελούν και τα υποζύγια του φορολογικού συστήματος.

ΕΧΟΝΤΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΕΧΟΝΤΕΣ

Το ΠΑΣΟΚ δεν έχει ακόμη περιγράψει επαρκώς ποιους θεωρεί έχοντες και κατέχοντες. Έχει προσδιορίσει το όριο της φτώχειας, αλλά όχι το όριο του επιπέδου ζωής στο οποίο θέλει να ζουν οι Έλληνες, πέραν του οποίου θα μπαίνουν στο στόχαστρο της φορολογίας για να χρηματοδοτήσουν το κοινωνικό πρόγραμμα του κόμματος.

Τα ερωτήματα αυτά θα έρθουν με δραματικό τρόπο στο προσκήνιο, αν για οποιοδήποτε λόγο γυρίσουν οι δημοσκοπήσεις και το κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης βρεθεί και πάλι να βλέπει τις πλάτες της κυβέρνησης. Τότε θα βγουν στην επιφάνεια οι διαφορετικές απόψεις που δεν έχουν πάψει να υφίστανται, απλά υποχώρησαν στο παρασκήνιο κάτω από το βάρος του μαύρου Σεπτέμ-

βρη που πέρασε η κυβέρνηση. Αν ανοίξει η σχετική κουβέντα, δεν αποκλείεται να τεθεί εκ νέου θέμα οικονομικού επιτελείου. Για την ώρα, πάντως, ο Γ. Παπανδρέου περιβάλλει με την εμπιστοσύνη του τη Λ. Κατσέλη και τον Μ. Χρυσόχοϊδη που έχουν τα χαρτοφυλάκια της Οικονομίας και της Ανάπτυξης. Σίγουρα, όμως, θα τεθεί θέμα πολιτικής και στόχευσης.

«ΘΕΛΟΥΝ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ»

Τα στελέχη του εκσυγχρονιστικού χώρου, αλλά και πολλοί από τους υποστηρικτές του Ευ. Βενιζέλου επιμένουν ότι η έμφαση πρέπει να δοθεί στα μεσαία στρώματα. «Οι Έλληνες δεν θέλουν να τους βοηθήσεις στη φτώχεια τους, θέλει να τους δώσεις την ευκαιρία να ανέβουν κοινωνικά, αυτό έκανε ο πατέρας του», λένε χαρακτηριστικά.

Στο πλαίσιο αυτό, ζητούν πολιτικές που θα δίνουν έμφαση στην ανάπτυξη, την απλοποίηση των διαδικασιών για την ανάπτυξη επιχειρηματικών δράσεων και τη διασφάλιση των απαραίτητων κοινωνικών και παραγωγικών υποδομών, καθώς οι υφιστάμενες αποτελούν, στην κυριολεξία, τον εφιάλτη για τα μεσαία στρώματα. Τους πολίτες που πληρώνουν φόρους, που είναι σε παραγωγική ηλικία και κινούν χρήμα, αλλά δεν έχουν ούτε δρόμους, ούτε νοσοκομεία, ούτε σχολεία και καταφεύγουν στην υπηρεσίες του ιδιωτικού τομέα, γεγονός που μετατρέπει τους πλεονασματικούς προϋπολογισμούς τους σε ελλειμματικούς.

Στελέχη όπως η Α. Διαμαντοπούλου επιμένουν ότι «το ΠΑΣΟΚ θα πρέπει να δώσει έμφαση όχι στο πού θα βρει τα λεφτά, αλλά στο πώς θα βγάλει λεφτά». Πώς θα αυξήσει το εθνικό εισόδημα ώστε να χρηματοδοτήσει τις πολιτικές του από το πλεόνασμα ή-έστω- από τα παραπάνω χρήματα που θα εξασφαλίσει. Είναι κάτι που η τομεάρχης Παιδείας της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης επισήμανε και στην ομιλία της στο συνέδριο της περασμένης άνοιξης.

Σκεπτικισμός για τις πιθανές επιπτώσεις της παροχολογίας στις λεγόμενες μεσαίες τάξεις, που αποτελούν και τα υποζύγια του φορολογικού συστήματος

